

ForskEL-udbud 2016

ForskEL udbud 2016

Udkommer kun i en elektronisk version.

Rapporten kan downloades på:
www.energinet.dk/da/forskning/

Foto: Jørgen Schytte

Indhold

1. Formål og ansøgningsfrist	4
2. Enerkipolitiske mål	5
3. Hvad kan der søges støtte til?	6
4. Indsatsområder	7
5. Hvem kan søge?	8
6. Hvor meget kan der søges?	9
7. Hvordan ansøges?	10
8. Vurderingskriterier	11
9. Behandling af ansøgninger	12
10. Hvis der opnås støtte	14
11. Lovgrundlag	15
12. Øvrige dokumenter	16
13. Andre støtteordninger	17

Bilag 1 ForskEL-indsatsområder - Udbud 2016

1. Formål og ansøgningsfrist

Det PSO-finansierede ForskEL-program administreres af Energinet.dk. Programmet har til formål at yde støtte til forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter, der er nødvendige for udnyttelsen af miljøvenlige elproduktionsteknologier, herunder udvikling af et miljøvenligt og sikkert elsystem. Der er i 2016-ansøgningsrunden afsat en ramme på 130 mio. kr. til støtte af projekter.

Projekterne skal understøtte de energipolitiske målsætninger og Energinet.dk's strategi 'Sammentænkning'.

Ansøgningsfristen er **torsdag den 10. september 2015 kl. 12.00**. Ansøgninger til denne runde kan ikke indsendes efter dette tidspunkt.

Afgørelse om tilsagn eller afslag forventes meddelt i perioden december 2015 til januar 2016.

Der gøres opmærksom på, at EUDP og ELFORSK indkalder ansøgninger med samme ansøgningsfrist.

2. Energipolitiske mål

ForskEL-programmet understøtter de energipolitiske målsætninger om forsyningsikkerhed, klima, miljø og omkostningseffektivitet samt bidrager til at realisere målsætningen om at gøre Danmark uafhængig af fossile brændsler i 2050.

Med energiaftalen af 22. marts 2012 om den danske energipolitik 2012-20 har regeringen og et flertal i Folketinget aftalt en række energipolitiske initiativer og målsætninger med henblik på et mere energieffektivt samfund, en grøn og bæredygtig energiforsyning samt en række initiativer til udvikling af elsystemet.

Dertil kommer planerne for etablering af en europæisk energiunion, hvor 'Forskning og innovation' er én af de fem dimensioner, som indebærer planer om en ny SET-plan med fokus på integration af energisystemer, og hvor der er en ambition om at være verdens førende inden for vedvarende energi. Disse målsætninger understøttes også af ForskEL-programmet.

3. Hvad kan der søges støtte til?

ForskEL-programmet kan give støtte til projekter i de dele af innovationskæden, der vedrører anvendt forskning, udvikling samt pilot- og demonstrationsprojekter, dog med primær vægt på udviklings- og pilotprojekter. Dette svarer på skalaen for Technology Readiness Level (TRL) til at bringe teknologier fra 2 til 9, med hovedvægt på at flytte fra 4 til 7, se illustration nedenfor.

Det prioriteres, at projekter inden for indsatsområderne (se bilag 1) har deltagelse af private virksomheder eller andre slutbrugere, der kan sikre den efterfølgende anvendelse af resultater, hvilket også som noget nyt indgår som et vurderingskriterium (se afsnit 8).

Ved anvendt forskning forstås projekter af original karakter med henblik på at erhverve viden og indsigt med sigte på bestemte praktiske mål og anvendelser. På TRL-skalaen er det projekter, der flytter teknologien fra 2 til 4.

Ved udvikling forstås anvendelse af viden med henblik på at fremstille nye eller forbedre eksisterende materialer, produkter, processer, metoder, systemer eller tjenester. På TRL-skalaen er det projekter, der flytter teknologien fra 4 til 6.

Ved pilotprojekter forstås projekter, der foretager en eksperimentel afprøvning af en teknologi, et system eller en metode i en større skala end under laboratorieforhold,

men mindre end fuldskala. Typisk kan pilotanlæg være 1:10 i forhold til fuldskala. På TRL-skalaen er det projekter, der flytter teknologien fra 6 til 8.

Ved demonstrationsprojekter forstås projekter, der foretager en eksperimentel afprøvning af en teknologi, et system eller en metode under virkelighedsnære forhold med henblik på efterfølgende markedsintroduktion, eller når demonstrationen giver anledning hertil, yderligere udvikling før markedsintroduktion. På TRL-skalaen er det projekter, der flytter teknologien fra 8 til 9.

Technology Readiness Level (TRL)¹

TRL 9	• Selve systemet eftervist i driftsmiljø
TRL 8	• Selve systemet færdiggjort og kvalificeret
TRL 7	• System prototype demonstreret i driftsmiljø
TRL 6	• Teknologi demonstreret i relevant miljø
TRL 5	• Teknologi valideret i relevant miljø
TRL 4	• Teknologi valideret i laboratoriet
TRL 3	• Eksperimentel 'Proof-of-concept'
TRL 2	• Teknologikoncept formuleret
TRL 1	• Grundlæggende principper observeret

¹Oversat fra EU kommissionens definition i Horizon2020

4. Indsatsområder

ForskEL-programmet støtter projekter, der har en relation til elsystemet. Dog lægges der samtidig vægt på, at de aktiviteter, der støttes, har en tilgang, der sikrer optimering og sammentænkning af hele energisystemet og ikke udvikler suboptimale løsninger, der kun er til gavn for elsystemet

De tre hovedindsatsområder:

- **Integration af VE-produktionsteknologier**
- **Energilagring og sammentænkning**
- **Marked og samfund**

I bilag 1 kan læses en nærmere beskrivelse af de enkelte indsatsområder for ForskEL-programmet.

I forlængelse af energiaftalen af marts 2012 har bestyrelserne for DSF (nu Innovationsfonden), HTF (nu Innovationsfonden), EUDP, ForskEL og ELFORSK i samarbejde identificeret følgende teknologiske indsatsområder:

- Energirenovering af eksisterende byggeri
- Smart Grid
- Lagring af energi

som værende af særlig betydning for realiseringen af den langsigtede energipolitiske målsætning om at omstille

det danske energisystem til at være 100 % baseret på vedvarende energi. To af disse er relevante for ForskEL-programmet, nemlig:

- Smart Grid
- Lagring af energi

5. Hvem kan søge?

Støtte fra ForskEL kan søges af offentlige eller private virksomheder eller videninstitutioner, herunder universiteter og Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er), der er registreret i Det Centrale Virksomhedsregister i Danmark.

Også udenlandske projektdeltagere kan ansøge om støtte, men der lægges vægt på, at resultaterne vil fremme udviklingen af det danske elsystem og forudsat, at hovedansøger er registreret med dansk CVR nr.

6. Hvor meget kan der søges?

Hver projektdeltager anfører i sit budget, hvorledes indsatsen i projektet forventes finansieret af støtte, egenfinansiering og eventuel finansiering fra anden side.

ForskEL-programmet kan ikke yde støtte til virksomheder, der ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af støtte, som EU-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked.

Støttebeløb

Der er ikke fastsat en øvre eller nedre grænse for, hvor stort et støttebeløb, der kan ansøges om. Tidligere er der givet støtte til projekter i intervallet 0,25–25 mio. kr. pr. projekt.

Støtteintensitet

Der er ikke en fast støtteintensitet for alle projekter. Støtteintensiteten fastsættes af ForskEL for hver deltager inden for rammerne af EU's statsstøtteregler. Støtteintensiteten fastsættes desuden under hensyntagen til de kommercielle aspekter, de involverede tekniske og økonomiske risici samt en vurdering af tilskyndelsesvirkningen (se afsnit 8).

Til projekter, der falder ind under EU's statsstøtteregler, kan der således ydes støtte op til det tilladte niveau efter disse regler.

Offentlig finansiering af forsknings- og udviklingsaktiviteter, der gennemføres af højere læreanstalter eller offentlige forskningsorganer, som ikke arbejder med profit for øje, og anvendt forskning gennemført uafhængigt af disse, er som hovedregel ikke omfattet af EU's rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation. For sådanne aktiviteter ydes støtte på op til 90 %

For udviklings- og demonstrationsprojekter skal en grad af egenfinansiering på minimum 50 % tilstræbes.

Bemærk at alle offentlige støttebidrag til projektet skal medregnes.

7. Hvordan ansøges?

Ansøgning indsendes elektronisk via ansøgningsportalen www.forskel.dk

Her findes også en ansøgningsvejledning (se afsnit 12).

På ansøgningsportalen skal ansøger oprettes som bruger, og der skal udfyldes et dataark for ansøger samt tre dokumenter, der uploades:

1. Projektbeskrivelse (tekstskabelon)
2. Budgetskema
3. Tidsplan (Gantt-diagram)

Derudover skal der som minimum vedlægges et 1-sides CV for projektlederen.

Forskningsfagligt indhold

For projekter med forskningsfagligt indhold skal der indsendes en forskningsfaglig beskrivelse inklusive en redegørelse for forskerstab og en forskningsplan til brug for den forskningsfaglige vurdering. CV'er skal vedlægges for alle centrale deltagere. Dette er nærmere beskrevet i ansøgningsvejledningen.

Kun ansøgninger med forskningsfagligt indhold evalueres særskilt på dette kriterie. Det skal understreges, at det

ikke er diskvalificerende for en ansøgning, at den ikke indeholder forskning.

Forretningspotentiale

For projekter med et betydeligt indhold af demonstration skal der indsendes en udvidet beskrivelse af forretningspotentialet. Dette er nærmere beskrevet i ansøgningsvejledningen og vil kræve en mere detaljeret beskrivelse i ansøgningen.

Sprog

Ansøgninger, hvor der søges om 3 mio. kr. og derover i støtte, skal indsendes på engelsk, så det er muligt at anvende udenlandske sagkyndige i forbindelse med evalueringen.

Ansøgninger, hvor der ansøges om mindre end 3 mio. kr. til hele projektet, må indsendes på engelsk eller dansk.

Orientering om tidligere projekter

Oplysning om tidligere og igangværende offentligt støttede projekter kan blandt andet findes på www.energiforskning.dk.

8. Vurderingskriterier

Ved vurderingen af de modtagne ansøgninger lægges der vægt på følgende vurderingskriterier:

1. Beskrivelse af formål	En klar beskrivelse af projektets formål og teknologiens stade, herunder det ansøgte projekts modenhed og risiko.
2. Tidsplan og projektstruktur	Projektets tilrettelæggelse i arbejdsplaner og angivelse af milepæle.
3. Relevans	Projektets relevans af potentiale i forhold til formålet med ForskEL-programmet og de energipolitiske mål.
4. Formidling og anvendelse af resultater	Hvorledes bliver projektets resultater formidlet og bragt i anvendelse med henblik på maksimal værdiskabelse?
5. Organisering	Beskrivelse af deltagende personer og deres kompetencer inkl. projektledelseskompetence, kort beskrivelse af medvirkende virksomheder, begrundelse for eventuel ansøgt støtte til udenlandske deltagere.

6. Budget og finansiering	Er projektet rimeligt, og er forudsætninger oplyst? Foreligger der bekræftelse fra parter på deres deltagelse?
7. Tilskyndelsesvirkning og gennemførlighed	Er det sandsynliggjort, at projektet ikke vil blive gennemført i den ansøgte version, hvis der ikke opnås støtte? Er det sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres?
8. Markedspotentiale	Beskrivelse af konkurrencesituation, forventet marked (hvor, hvornår, hvor stort), planer for markedsføring.
9. Merværdi af projektet	Beskrivelse af den endelige målgruppe og projektets merværdi (økonomi, komfort, funktionalitet mv.).
10. Forskningsfagligt indhold	Projekter med forskningsindhold vurderes på kvaliteten af dette.
11. Deltagelse af virksomheder eller anden slutbruger	Der lægges i vurderingen vægt på deltagelse af private virksomheder eller anden slutbruger, der kan sikre den efterfølgende anvendelse af resultater.

9. Behandling af ansøgninger

De modtagne ansøgninger til ForskEL behandles efter tidsplanen på næste side.

Ansøgninger vil få afslag, hvis:

- projektet ikke i tilstrækkelig grad bidrager til at opfylde programmets formål
- ansøgnings- eller budgetskaemaet ikke er udfyldt i overensstemmelse med kravene i vejledningen
- andre ansøgninger inden for samme indsatsområde er bedre kvalificeret og mere støtteværdige
- ansøgningen ikke er indsendt inden tidsfristen med de krævede bilag.

Offentliggørelse af støttede projekter

Ansøgningernes indhold behandles fortroligt inden for rammerne af Lov om offentlighed i forvaltningen.

En oversigt over alle projekter, der modtager støtte, offentliggøres på www.energinet.dk. I denne oversigt indgår en kortfattet beskrivelse af projektets formål baseret på oplysningerne i ansøgningen.

Beskrivelserne af de støttede projekter med oplysning om deltagerkreds og budget vises også på www.energiforskning.dk.

Tidsplan

10. Hvis der opnås støtte

Hvis der opnås tilsagn om støtte til et projekt, er der en række krav, der skal opfyldes i forbindelse med gennemførelsen af projektet. Der er opstillet et sæt generelle regler for udbetaling af støtte. Blandt andet gælder følgende:

- **Koordinerings-, rapporterings- og regnskabspligt**
Tilsagnshaver (den projektansvarlige virksomhed/institution) er ansvarlig for projektets fremdrift og økonomi og har kontakten til Energinet.dk. Det indebærer blandt andet at indsamle oplysninger fra øvrige projektpartnere samt at videresende udbetalt støtte til disse.
- **Formidling og udnyttelse af resultater samt rettigheder**
Projektresultater skal stilles til rådighed for offentligheden, dog kan der i forbindelse med optagelse af patenter tages hensyn til dette. I særlige tilfælde kan Energistyrelsen give tilladelse til, at resultater ikke offentliggøres. Ved projektets afslutning udarbejdes en rapport, der er egnet til offentliggørelse.

Den projektansvarlige vil undervejs i projektet blive bedt om at levere billeder af projektets aktiviteter og frembringelser til brug på webportalerne.

Information om alle projekter, der har modtaget støtte, offentliggøres på webportalen:
www.energiforskning.dk.

- **Udbetaling af støtte**
Støtte udbetales på grundlag af opgørelse af samtlige afholdte støtteberettigede udgifter og de støtteprocenter, som er fastsat for hver støttemodtager.

I forbindelse med udbetaling af støtte skal der rapporteres om status for projektets faglige fremdrift. Udbetaling sker som udgangspunkt to gange årligt, men der kan aftales flere end to udbetalinger pr. år.

Det er en betingelse for støtte, at *aktiviteten ikke er påbegyndt*, før der er givet tilsagn om støtte, og at der foreligger en aftalefordeling af rettigheder.

Den fulde beskrivelse af forpligtelser kan ses i regelsættet for programmerne (se afsnit 12).

11. Lovgrundlag

ForskEL-programmet er hjemlet i:

- Elforsyningslovens § 29 (LBK 1329 af 25/11/2013)
Systemansvarsbekendtgørelsens kapitel 7 (BEK 891 af 17/08/2011).

ForskEL-programmet er notificeret i henhold til Kommissionens Forordning (EU) Nr. 651/2014.

Det er derfor EU's statsstøtteregler, der angiver rammerne for, hvor meget støtte der maksimalt kan opnås i det enkelte projekt.

12. Øvrige dokumenter

Vejledning og regler

- Ansøgningsvejledning for ForskEL 2016
- Regelsæt for ForskEL 2016

<http://www.ens.dk/info/tal-kort/fremskrivninger-analyser-modeller/teknologikataloger>

Anden inspiration

www.energiforskning.dk – Fælles hjemmeside for alle danske energiforskningsprogrammer med samling af projektrapporter, nationale teknologistrategier, indsatsområder samt tal og statistik for dansk energiforskning.

Ansøger opfordres til at orientere sig om nedenstående baggrundsdokumenter, publiceret på www.energinet.dk som inspiration og vejledning:

- Virksomhedsstrategi for Energinet.dk – 'Sammen-tænkning'
<http://energinet.dk/DA/OM-OS/Om-virksomheden/Maal-og-strategi/Sider/Maal-og-strategi.aspx>
FUD-strategi for Energinet.dk
(Link til hjemmesiden)

Teknologiske og faglige dokumenter udarbejdes af Energistyrelsen i samarbejde med Energinet.dk. Dokumenterne publiceres på Energistyrelsens hjemmeside:

- Teknologikataloger

13. Andre støtteordninger

Der findes en række støtteordninger inden for energiteknologi, der støtter forskning, udvikling, demonstration og/eller markedsmodning.

Ansøgere bør overveje, hvilken støtteordning der er mest relevant. Et ikke udtømmende udpluk af eksisterende energiteknologiske støtteordninger er oplistet herunder:

- [Vækstguiden](#)
[Horizon2020 \(EU\)](#)
[Energiforskningsportalen](#)
(EUDP, Innovationsfonden, ELFORSK og ForskEL)

Energinet.dk
Tonne Kjærsvej 65
7000 Fredericia
Tlf. 70 10 22 44
CVR-nr. 28980671

info@energinet.dk
www.energinet.dk